

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

04 липня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 166/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого – Устименко В.Є.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Кізюн Людмили Іванівни здійснювати правосуддя у відповідному суді, стосовно якої оголошено перерву відповідно до абзацу другого частини першої статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Кізюн Л.І. 29 листопада 2016 року звернулася до Комісії із заявою про проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Комісією 05 грудня 2016 року прийнято рішення № 5/вс-16, зокрема, про допуск Кізюн Л.І. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду. Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Кізюн Л.І.

У межах проведення конкурсу Кізюн Л.І. за результатами одного етапу кваліфікаційного оцінювання - складення іспиту, була допущена до іншого етапу кваліфікаційного оцінювання - дослідження досьє та проведення співбесіди.

Положеннями статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді

(кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі - Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Відповідно до положень статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка надає, за наявності відповідних підстав, висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності (далі - ГРД) надано Комісії висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Кізюн Л.І. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 18 квітня 2017 року (далі - висновок).

У висновку зазначено, що кандидат вказала неправдиву інформацію у декларації доброчесності судді за 2011 - 2016 роки. Так, Кізюн Л.І. не підтвердила, що нею приймалися рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади». Проте таке твердження кандидата не відповідає дійсності.

Також кандидат, перебуваючи на посаді судді, не дотримувалась встановлених законом обов'язків щодо правдивого декларування майна, оскільки вона до 2011 року не декларувала жодного нерухомого майна.

Підставою висновку вказано і невідповідність способу життя кандидата та її близьких родичів розміру отриманих ними доходів, що викликає сумніви в законності походження коштів. Зокрема, зазначено про численні закордонні поїздки кандидата та членів її сім'ї. Оскільки найменший бюджет подорожі становив 1000 доларів США, на думку ГРД, ні кандидат, ні її батьки не могли фінансувати вказані поїздки.

Комісією у складі колеги за результатами співбесіди 26 квітня 2017 року прийнято рішення про оголошення перерви та винесення на розгляд Комісії у пленарному складі питання про підтвердження здатності Кізюн Л.І. здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду.

Стосовно вказаних у висновку доводів кандидат надала такі пояснення.

Кандидат підтвердила, що у декларації доброчесності судді вона дійсно зазначила, що нею не приймалися рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади». Водночас при заповненні цього пункту вона керувалась тим, що особа, стосовно якої вона розглядала

питання про обрання міри запобіжного заходу, не вважала себе учасником масових акцій протесту та не скаржилась на побиття. Крім того, кандидат враховувала рішення Вищої ради юстиції від 04 лютого 2016 року, яким не було встановлено факту порушень нею присяги судді.

З приводу закордонних подорожей кандидат пояснила, що до Угорщини відряджалась на навчання за рахунок посольства США. Інші закордонні поїздки здійснювались за рахунок отриманої заробітної плати та коштів, наданих батьками, які мають дохід від підсобного господарства. Зазначила, що її дочка є студенткою та часто їздить за кордон за програмами обміну. Також кандидат вказала, що відомості, надані Національним антикорупційним бюро України, щодо перебування її чоловіка за кордоном упродовж 261 дня у 2012 році не відповідають дійсності, оскільки в цей час він працював на державній службі.

Також Кізюн Л.І. зазначила, що усі декларації подавались нею відповідно до вимог законодавства. Правильність заповнення декларації неодноразово перевірялася уповноваженими на це органами, жодних порушень встановлено не було.

Комісія дійшла висновку, що доводи висновку ГРД про порушення кандидатом обов'язку щодо правдивого декларування майна до 2011 року не знайшли свого підтвердження.

Форма декларації про доходи, зобов'язання фінансового характеру та майновий стан державного службовця та особи, яка претендує на зайняття посади державного службовця, що подавалась кандидатом до 2011 року, була затверджена наказом Міністерства фінансів України № 58 від 06 березня 1997 року, який втратив чинність на підставі наказу Міністерства фінансів № 1395 від 07 листопада 2011 року.

Відповідно до цієї форми розділи IV, V, VI декларації (відомості про нерухоме майно, що знаходиться в приватній власності; відомості про транспортні засоби, що знаходяться в приватній власності; відомості про вклади у банках, цінні папери та інші активи) заповнювались лише державними службовцями першої та другої категорій, до яких судді не належали.

Таким чином, кандидат заповнювала декларації відповідно до нормативно-правових актів, які діяли на час їх заповнення.

Водночас, оцінивши пояснення кандидата, Комісія вважає, що ними не спростовано інші доводи висновку ГРД про невідповідність Кізюн Л.І. критеріям професійної етики та доброчесності з огляду на таке.

Оцінюючи кандидата на посаду судді касаційного суду у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності, Комісія враховує, що громадянським суспільством та законодавством презюмується наявність у суддів Верховного Суду не лише найвищої кваліфікації, але й відповідного рівня моральних якостей та чеснот, що відповідатимуть їх соціальній функції.

Стандарти етичної поведінки суддів, що адресовані суддям та судовим органам для використання як базових принципів регламентації поведінки

суддів, визначені, зокрема, у Бангалорських принципах поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23 (далі - Бангалорські принципи поведінки суддів).

Цими міжнародними стандартами у сфері судочинства утверджено, що довіра суспільства до судової системи, а також до авторитету судової системи в питаннях моралі, чесності та непідкупності судових органів посідає першочергове місце в сучасному демократичному суспільстві. Суддя виявляє та підтримує високі стандарти поведінки суддів з метою укріплення суспільної довіри до судових органів, що має першочергове значення для підтримки незалежності судових органів.

Стосовно реалізації принципів чесності та непідкупності у Бангалорських принципах поведінки суддів зазначено, зокрема, що суддя демонструє поведінку, бездоганну навіть з точки зору стороннього спостерігача. Спосіб дій та поведінка судді мають підтримувати впевненість суспільства в чесності та непідкупності судових органів.

Ці основоположні принципи впроваджені у національну систему правил і норм, що формують моральний аспект поведінки суддів, та викладені, зокрема, у Кодексі суддівської етики, затвердженому у новій редакції рішенням XI (чергового) з'їзду суддів України від 22 лютого 2013 року (далі - Кодекс суддівської етики).

За загальними правилами Кодексу суддівської етики судді зобов'язані демонструвати і пропагувати високі стандарти поведінки, у зв'язку з чим добровільно беруть на себе більш істотні обмеження, пов'язані з дотриманням етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці. Суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Відповідно до пункту 12.4 Глави 2 Положення відповідність судді критерію доброчесності оцінюється (встановлюється), зокрема, за показником наявності обставин, передбачених підпунктом 19 частини першої статті 106 Закону щодо декларування завідомо недостовірних (у тому числі неповних) тверджень у декларації доброчесності судді.

Рішенням Комісії від 31 жовтня 2016 року № 137/зп-16 було затверджено форму декларації доброчесності судді, а також визначено правила її заповнення.

Пунктом 17 декларації доброчесності судді передбачена позиція щодо підтвердження або непідтвердження суддею факту прийняття ним рішень, передбачених статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри досудової влади».

Відповідно до положень пункту 3 частини першої статті 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади» до таких рішень належать, зокрема, ухвали про обрання запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою щодо осіб, які були учасниками масових акцій протесту в період з

21 листопада 2013 року до дня набрання чинності цим законом (11 квітня 2014 року), у зв'язку з їх участю у таких акціях.

У справі № НОМЕР_1 23 січня 2014 року слідчим суддею Солом'янського районного суду м. Києва Кізюн Л.І. було постановлено ухвалу про задоволення клопотання старшого слідчого СВ Солом'янського РУ ГУ МВС України в місті Києві та застосовано до ОСОБА_1 запобіжний захід у виді тримання під вартою.

Вказаним судовим рішенням встановлено наявність обґрунтованої підозри вчинення ОСОБА_1 кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 294 КК України, за обставин, викладених у клопотанні слідчого (підозрюваний 19 січня 2014 року, діючи спільно з невстановленими досудовим розслідуванням особами у кількості приблизно 3000-5000 осіб, прибули на вул. Грушевського поряд зі стадіоном «Динамо» в м. Києві з метою активної участі у масових заворушеннях, що супроводжувалися насильством над особою, погромами, підпалами, знищенням майна, опором представникам влади із застосуванням предметів, які використовувались як зброя). При цьому слідчим суддею не взято до уваги пояснення підозрюваного щодо непричетності до масових заворушень.

У зв'язку з ухваленням цього рішення Тимчасовою спеціальною комісією з перевірки суддів судів загальної юрисдикції (далі - ТСК) здійснювалась відповідна перевірка, за результатами якої висновком від 03 червня 2015 року № 40/02-15 визнано в діях Кізюн Л.І. наявність ознак порушення присяги. Вказане кандидат також підтвердила у пункті 18 декларації доброчесності судді.

Підставами для ухвалення цього висновку стало те, що під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу стосовно ОСОБА_1 слідчий суддя Кізюн Л.І. не встановила, чи доводять надані стороною обвинувачення докази обставини, які свідчать про наявність достатніх підстав вважати, що існує хоча б один із ризиків, передбачених статтею 177 КПК України, а також чи доводять надані стороною обвинувачення докази обставини, які свідчать про недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання ризику або ризикам, зазначеним у клопотанні. Таким чином, суддя Кізюн Л.І., не виконавши покладених на неї професійних обов'язків під час гострого соціального конфлікту в Україні з 21 листопада 2013 року по 22 лютого 2014 року, сприяла поширенню суспільно небезпечних посягань на правосуддя, не забезпечила в межах своїх повноважень дотримання принципів самостійності судів і незалежності суддів, конституційних засад судочинства.

Рішенням Вищої ради юстиції від 04 лютого 2016 року № 250/0/15-16 було відмовлено у внесенні подання до Верховної Ради України про звільнення судді Кізюн Л.І. з посади за порушення присяги судді за наслідком розгляду вказаного висновку ТСК.

Проте вказане рішення Вищої ради юстиції не спростовує факту ухвалення кандидатом рішення про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою саме стосовно особи, яка була учасниками масових акцій протесту в період з 21 листопада 2013 року.

Крім того, у рішенні міститься посилення на порушення суддею Кізюн Л.І. вимог статей 177, 178, 183, 194, 196 КПК України. Також вказується на недотримання суддею вимог статті 206 КПК України, що свідчить про незабезпечення нею належної охорони прав, свобод та законних інтересів підозрюваного. Так, нею не взято до уваги очевидні тілесні ушкодження, які були наявні у підозрюваного на момент розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу. Факт наявності таких ушкоджень підтверджується довідкою з Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги від 27 січня 2014 року, долученою до справи на стадії апеляційного перегляду.

Наведене свідчить про те, що кандидат зазначила недостовірні твердження у декларації доброчесності, а саме - не зазначила відомостей щодо прийняття нею рішення про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою щодо особи, яка була учасником масових акцій протесту в період з 21 листопада 2013 року до дня набрання чинності Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

Стосовно невідповідності способу життя кандидата отриманим доходам у зв'язку і з здійсненими нею у 2014-2017 роках закордонними подорожами слід зауважити таке.

За інформацією, наданою Національним антикорупційним бюро України, кандидат та її дочка упродовж 2012-2016 років здійснили 31 закордонну поїдку загальною тривалістю 282 дні.

Оскільки кандидатом не надано жодних доказів на підтвердження походження джерел фінансування цих поїздок, Комісія не може виключно на підставі наданих пояснень Кізюн Л.І. визнати безпідставними доводи висновку в цій частині.

З огляду на зазначене, враховуючи мету кваліфікаційного оцінювання та вимоги щодо відповідності кандидатів найвищим стандартам суддівської етики та доброчесності, Комісія оцінює пояснення кандидата як недостатні для спростування відповідних тверджень, наведених у висновку.

Отже, встановлені обставини дають підстави для обґрунтованого сумніву у сприйнятті і утвердженні кандидатом фундаментальних засад професійної етики і доброчесності судді.

Відповідно до абзацу другої частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Комісія може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Дослідивши досьє кандидата, заслухавши доповідача, уповноваженого представника ГРД, надавши оцінку обставинам, викладеним у висновку ГРД, та аргументам, наведеним кандидатом, чотирнадцять членів Комісії дійшли висновку, що Кізюн Л.І. не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності.

Слід зазначити, що кваліфікаційне оцінювання, зокрема Кізюн Л.І., здійснювалося в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, що обумовлювало перевірку кандидата на відповідність найвищим стандартам та вимагало відсутності щонайменшого обґрунтованого сумніву у чеснотах майбутніх суддів Верховного Суду. Відтак висновки Комісії за результатами цього кваліфікаційного оцінювання не можуть мати преюдиційного значення та негативно вплинути на проходження кандидатом інших процедур, пов'язаних з кар'єрою судді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Кізюн Людмилу Іванівну такою, що не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

Т.С. Шилова

С.О. Щотка